

MINISTER ŚRODOWISKA

DP-WLZ.0230.7.2016.

Warszawa, dnia 30.08.2016 r.

Urząd Marszałkowski
Województwa Zachodniopomorskiego

0168258

Data wpływu: 2016-09-05

Numer: PP.14735.2016

Przyjął: Krzysztof Zieliński
Kancelaria Ogólna Urzędu - WA-I
Załączników: ...

*M. Muchomowicz
- województwa
KZ*

*L. Kubicki
KZ*

Pan

Olgierd Geblewicz

Przewodniczący

Konwentu Marszałków

Województw RP

W związku ze Stanowiskiem nr 4 Konwentu Marszałków Województw RP z dnia 2 sierpnia 2016 r. w sprawie projektu ustawy z dnia 8 lipca 2016 r. o zmianie ustawy o ochronie przyrody oraz niektórych innych ustaw, przedstawiam następujące wyjaśnienia.

W obowiązującym stanie prawnym regulacje dotyczące zadrzewień i zakrzewień, przewidujące obowiązek uzyskania zezwolenia na ich usunięcie, konieczność uiszczenia opłaty za takie usunięcie oraz konieczność zapłaty administracyjnej kary pieniężnej w przypadku usunięcia drzewa lub krzewu bez wymaganego zezwolenia, znajdują się w ustawie o ochronie przyrody i obowiązują w sposób jednolity na terenie całego kraju. Nie są w związku z tym dostosowane do uwarunkowań lokalnych, takich jak poziom pokrycia gminy drzewami i krzewami, charakter gminy (miejski, wiejski), występowanie na terenie gminy obszarów o statusie uzdrowiska, poziom zanieczyszczenia środowiska lokalnego (w szczególności poziom zanieczyszczenia powietrza), liczba mieszkańców gminy i poziom ich zamożności. W praktyce też możliwość kształtowania i prowadzenia gminnej polityki dotyczącej zadrzewień i zakrzewień jest ograniczona jedynie do wydawania decyzji zezwalających na usunięcie drzewa lub krzewu (pozytywnej albo negatywnej) i określania, czy usunięcie to będzie wiązało się z nasadzeniami zastępczymi, czy może z opłatą.

W ocenie resortu środowiska uzasadnione jest przeniesienie kompetencji do regulowania ww. spraw z poziomu centralnego na poziom lokalny, tak aby umożliwić gminom samodzielne i jak najpełniejsze kształtowanie polityki dotyczącej zadrzewień i zakrzewień na swoim terenie. Projektowane regulacje, po zmianach wynikających z uwzględnienia uwag zgłoszonych w ramach konsultacji publicznych, opiniowania i uzgodnień międzyresortowych projektu ustawy, będą zatem, co do zasady, utrzymywały obowiązek uzyskiwania zezwolenia na usunięcie drzewa lub krzewu, obowiązek uiszczenia opłaty za usunięcie i administracyjną karę pieniężną za nielegalne usunięcie, przyznając jednocześnie radom gmin kompetencję do ustalania, w jakich enumeratywnie wymienionych sytuacjach takie zezwolenie nie jest wymagane i w jakich, także enumeratywnie wymienionych, sytuacjach opłata nie musi być uiszczana. Rady gmin będą mogły, ale nie będą musiały, skorzystać z ww. uprawnień, a co więcej ich uchwały będą wymagały uzgodnienia z innymi organami w odniesieniu do szczególnie cennych zasobów przyrodniczych. Jeżeli przepisy gminne nie zostaną wydane, zezwolenia i opłaty będą obowiązywały w szerokim zakresie.

W mojej ocenie decyzje o kształcie konkretnych regulacji, podejmowane na poziomie samorządu terytorialnego, będą uwzględniały koszty i korzyści płynące z przyjęcia konkretnych rozwiązań, zarówno w aspekcie przyrodniczym, społecznym, jak też ekonomicznym. Będzie tak m.in. dlatego, że prawo lokalne tworzone w tym zakresie będzie efektem dyskusji prowadzonej w radzie gminy, mającej na celu dostosowywanie przepisów do wymienionych już wyżej uwarunkowań lokalnych. Dyskusja, o której mowa, będzie odbywała się publicznie i będzie obserwowana przez wszystkich zainteresowanych członków społeczności lokalnej, także tych zrzeszonych w organizacjach zajmujących się ochroną przyrody. Nie podzielam tym samym obaw, że szacowanie kosztów i korzyści poszczególnych uregulowań będzie ograniczone wyłącznie do aspektu ekonomicznego całej sprawy.

Podkreślić należy, że proponowane zmiany ustawy o ochronie przyrody dotyczą istotnej, ale jednak tylko części, spraw dotyczących drzew i krzewów rosnących w naszym kraju. Już w chwili obecnej, na mocy art. 83f ust. 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2015 r. poz. 1651, z późn. zm.) przepisów nakładających obowiązek uzyskania zezwolenia na usunięcie drzew lub krzewów nie stosuje się do krzewów, których wiek nie przekracza 10 lat, drzew o obwodzie pnia wynoszącym do 25 albo 35 cm (w zależności od gatunku drzewa), drzew lub krzewów w lasach (tu zastosowanie mają przepisy ustawy z dnia 28 września 1991 r. o lasach), czy drzew lub krzewów owocowych. Jak wynika natomiast z art. 86 ust. 1 ustawy, w przypadku istotnej części drzew i krzewów, m.in. w przypadku drzew lub krzewów, na których usunięcie osoba fizyczna uzyskała zezwolenie na cele niezwiązane z prowadzeniem działalności gospodarczej, zezwolenie na ich usunięcie nie wiąże się z obowiązkiem uiszczenia opłaty. Szereg wyłączeń ustawowych obowiązków uzyskania zezwolenia i wniesienia opłaty wynika z przepisów szczególnych regulujących proces realizacji i eksploatacji inwestycji infrastrukturalnych. Nie można także pominąć tego, że organy gmin (wójtowie/burmistrzowie/prezydentowie miast) prowadzą liberalną politykę dotyczącą wydawania zgód na usunięcie drzew i krzewów objętych reżimem ustawy o ochronie przyrody, czego przykładem są dane statystyczne zgromadzone przez resort środowiska.

W mojej ocenie możliwość regulowania na poziomie samorządu terytorialnego kwestii dotyczących określonych drzew i krzewów nie będzie oznaczała utraty kontroli nad zasobami zieleni. Stan ten wynika bowiem nie tylko z ograniczonych przedmiotowo regulacji ustawy o ochronie przyrody, ale także szeregu innych przepisów rangi ustawowej, czy rangi prawa miejscowego, z miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego na czele. Wymieniając narzędzia oddziaływania na krajobraz naszego kraju nie można zapominać też o tym, że obok instrumentów prawnych istnieją także instrumenty finansowe, których celem jest zwiększanie pokrycia drzewami i krzewami oraz poprawa jakości istniejących zadrzewień i zakrzewień. Podkreślić należy także, że realizacja przez rady gmin przyznanych im nowych kompetencji odbywać się będzie pod kontrolą lokalnych społeczności, które dostrzegają wagę i znaczenie zieleni w przestrzeni publicznej, czego dobitnym dowodem jest zainteresowanie społeczne procedowanym obecnie projektem nowelizacji ustawy o ochronie przyrody.

Dziękując za przesłane konkretne uwagi i propozycje zmian pragnę poinformować, że aktualna wersja projektu zostanie niezwłocznie przesłana Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego z prośbą o przedstawienie ostatecznej opinii. Będzie ona w szczególności zawierała poniższe zmiany.

Po pierwsze, w art. 126 w ust. 2 pkt 6 lit. d otrzyma nowe brzmienie wykluczające „umyślne zabijanie” z katalogu zakazów, o zezwolenie na które trzeba się ubiegać. Osobniki chronionych gatunków zwierząt nie będą więc częściej niż obecnie zabijane, chociaż nawet przy zachowaniu ww. regulacji takie niebezpieczeństwo nie byłoby realne, ponieważ fakt wystąpienia z wnioskiem nie oznaczałby automatycznie uzyskania zezwolenia na czynność zakazaną. Podkreślić w związku z tym należy, że zezwolenie, o którym mowa, może być wydane jedynie w przypadku braku rozwiązań alternatywnych oraz jeżeli czynność nie jest szkodliwa dla zachowania we właściwym stanie ochrony

dziko występujących populacji chronionych gatunków roślin, zwierząt lub grzybów, a także spełniona jest jedna z przesłanek indywidualnych.

Po drugie, projekt zostanie uzupełniony o regulację, zgodnie z którą członkami regionalnej rady ochrony przyrody będą mogli być dyrektorzy albo wicedyrektorzy departamentów do spraw ochrony środowiska urzędów marszałkowskich oraz wojewódzcy inspektorzy ochrony środowiska albo ich zastępcy.

Po trzecie, nie zostanie uchylony art. 13 ust. 3b ustawy o ochronie przyrody, zgodnie z którym projekty planów urządzenia lasu, uproszczonych planów urządzenia lasu i zadania z zakresu gospodarki leśnej, o których mowa w art. 19 ust. 3 i 4 ustawy z dnia 28 września 1991 r. o lasach, w części dotyczącej otuliny rezerwatu przyrody wymagają uzgodnienia z regionalnym dyrektorem ochrony środowiska w zakresie ustaleń tych planów lub zadań, mogących mieć negatywny wpływ na ochronę przyrody rezerwatu przyrody.

Z up. MINISTRA
PODSEKRETARZ STANU
Główny Konserwator Przyrody
A. S. Lewandowski
Andrzej Szveda-Lewandowski

Do wiadomości: KWRiST